

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi W. Ł.
o wznowienie postępowania w sprawie I ACa (...)
z powództwa W. Ł.
przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 grudnia 2017 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. zwraca powodowi pismo z dnia 24 listopada 2017 r.,**
- 2. oddala zażalenie i wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Powód W. Ł. wniósł w dniu 19 kwietnia 2017 r. skargę o wznowienie postępowania w sprawie ze swojego powództwa przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. w W. o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia, zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I ACa (...)), oddalającym apelację powoda od oddalającego jego powództwo wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 maja 2011 r. W skardze o wznowienie postępowania powód powołał się na dowody zgromadzone w poprzednim postępowaniu oraz załączył dodatkowo

dokument zatytułowany „Zasady dobrej praktyki bankowej”, pismo z dnia 19 grudnia 2011 r., w którym Bank zobowiązał się do stosowania w korespondencji z nim większej czcionki, a także pismo z dnia 28 maja 2009 r. o przyznaniu mu przez pozwany Bank „dedykowanego doradcy”. W dalszych pismach skarżący podnosił, że pracownicy pozwanego wprowadzili go podstępnie w błąd co do zależności między oferowanymi produktami. Zdaniem powoda, zawarte przez niego z pozwanym umowy są nieważne jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę powoda jako wniesioną po upływie terminów z art. 407 § 1 i art. 408 k.p.c. Wyjaśnił, że powód nie dochował trzymiesięcznego terminu biegnącego od chwili dowiedzenia się o podstawie wznowienia, nie powoływał się na nieważność postępowania z powodu pozbawienia go możliwości działania lub nienależytej reprezentacji oraz przekroczył pięcioletni termin przewidziany w art. 408 k.p.c., który upłynął w dniu 17 listopada 2016 r.

Powód wniósł zażalenie od postanowienia Sądu Apelacyjnego, w którym zarzucił naruszenie art. 6 k.c., art. 328 § 2 k.p.c., art. 401 pkt 2 k.p.c., art. 408 k.p.c. w zw. z art. 401 k.p.c. Domaga się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub przedstawiciel ustawowy. Z kolei zgodnie z art. 408 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie (z dniem 15 lutego 2017 r.) ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 187), po upływie lat pięciu od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana. Termin uregulowany w art. 407 k.p.c. jest terminem *a quo* i ma charakter względny,

a termin uregulowany w art. 408 k.p.c. jest terminem *ad quem* i ma charakter bezwzględny. W wyniku zakwestionowania konstytucyjności ograniczenia dopuszczalności złożenia skargi o wznowienie postępowania terminem z art. 408 k.p.c., Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 22 września 2015 r. (SK 21/14, Dz. U. z 2015 r., poz. 1527) stwierdził, że przepis ten w zakresie, w jakim po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku nie pozwala żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności wynikającej z naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z 1995 r. Nr 36, poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. Nr 147, poz. 962, z 2001 r. Nr 23, poz. 266, z 2003 r. Nr 42, poz. 364 oraz z 2010 r. Nr 90, poz. 587), o którym ostatecznie orzekł Europejski Trybunał Praw Człowieka, jest niezgodny z art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie Trybunał odroczył na okres 18 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku utratę mocy obowiązującej tego przepisu. Wyrok został opublikowany w dniu 2 października 2015 r., wobec czego termin 18 miesięcy upływał w dniu 2 kwietnia 2017 r. Przed jego upływem, w dniu 16 grudnia 2016 r. uchwalona została ustawa o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2017, poz. 187), która weszła w życie 15 lutego 2017 r.). W jej wyniku w art. 408 k.p.c. termin pięcioletni został wydłużony do lat dziesięciu. Zgodnie z intertemporalnym przepisem art. 2 ustawy nowelizującej, w sprawach wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, w których do dnia jej wejścia w życie nie upłynął termin określony w art. 408 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się przepis art. 408 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą. Sprawa, której wznowienia domaga się skarżący, niewątpliwie została wszczęta przed wejściem w życie ustawy i do dnia jej wejścia w życie, tj. do 15 lutego 2017 r., upłynął już poprzednio obowiązujący pięcioletni termin *ad quem*. Wprawdzie Sąd Apelacyjny błędnie wskazał, że termin ten upłynął 20 grudnia 2016 r., ponieważ nastąpiło to w dniu 17 listopada 2016 r. (prawomocny wyrok, który kończył postępowanie w sprawie I ACa (...) zapadł w dniu 17 listopada 2011 r.), jednak omyłka ta nie miała znaczenia, skoro nieprawidłowa data również

mieściła się w zakresie objętym działaniem art. 2 ustawy nowelizującej. W związku z tym Sąd Apelacyjny prawidłowo ocenił terminowość wniesienia skargi na podstawie art. 408 k.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji.

Skarżący wprawdzie w zażaleniu podniósł również zarzut naruszenia art. 401 pkt 2 k.p.c. ze skutkiem nieważności postępowania ze względu na pozbawienie go możliwości działania oraz nieprawidłową reprezentację, jednak ani wcześniej, ani też w zażaleniu nie sprecyzował żadnych przesłanek uzasadniających jego postawienie, a z treści pism i wypowiedzi powoda w toku sprawy oraz adnotacji o jego obecności na rozprawach i przy ogłoszeniu wyroku wynika, że brał udział w postępowaniu i korzystał z reprezentacji przez fachowego pełnomocnika. Natomiast zarzuty dotyczące meritum sprawy, której wznowienia domagał się powód, nie mają znaczenia w niniejszym postępowaniu, ponieważ jego przedmiotem jest wyłącznie problem prawidłowości odrzucenia złożonej przez powoda skargi o wznowienie postępowania.

Wobec stwierdzenia, że powód wniósł skargę o wznowienie postępowania po upływie terminu z art. 408 k.p.c., jego zażalenie należało oddalić na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 i art. 406 k.p.c.

Skierowanie przez powoda przed upływem tego terminu pisma do Prokuratury Krajowej nie miało wpływu na jego zachowanie, ponieważ decyduje data wystosowania skargi do właściwego sądu, wskazanego w art. 405 k.p.c.

jw

r.g.